

PATVIRTINTA

VšĮ Transporto kompetencijų agentūros direktoriaus
2023 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr.2-3063

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada

2023-08-31

Vilnius

<p>1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas KPT nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, jos (-ų) trumpas aprašymas).</p>	<p>Korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau – KPT) nustatymas buvo atliktas viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros (toliau – TKA) ūkio subjektų patikrinimų planavimo srityje.</p> <p>TKA veiklą ūkio subjektų patikrinimų planavime srityje reglamentuojantys dokumentai:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Aviacijos įstatymas (toliau – AI);2. Viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ);3. ES Reglamentai Nr. 965/2012, Nr. 1321/2014, Nr. 2017/73 (toliau – Reglamentai);4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ patirtintas Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašas (toliau – Aprašas);5. Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2015 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 4-432/1R-169 patvirtintas Verslo priežiūros institucijų kontrolinių klausimynų rengimo ir atnaujinimo tvarkos aprašas (toliau – Kontrolinių klausimynų rengimo ir atnaujinimo tvarkos aprašas);6. TKA direktoriaus 2020 m. spalio 16 d. įsakymas Nr.2-254 „Dėl viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros priežiūrinių ūkio subjektų veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Priežiūros taisyklės);7. TKA direktoriaus 2023 m. vasario 3 d. įsakymas Nr. 2-21 „Dėl Viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros 2023 m. planuojamų tikrintinų ūkio subjektų sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Patikrinimų planas);8. TKA direktoriaus 2023 m. liepos 14 d. įsakymas Nr.2-3030 „Dėl viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros direktoriaus 2023 m. vasario 3 d. įsakymo Nr. 2-21 „Dėl Viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros 2023 m. planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Patikrinimų plano pakeitimas). <p>KPT atliktas TKA iniciatyva.</p>
<p>2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą</p>	<p>Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakinga Administravimo departamento direktorė Rasa Garlienė</p>

3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.	KPT vertinimas, surinkus jam atlikti reikalingą informaciją pradėtas 2023 m. rugpjūčio 7 d. Analizuotas laikotarpis nuo 2023-01-01 iki 2023-07-31.
---	---

4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą

POVEIKIS	Katastrofinis					
	Kritinis					
	Pastebimas					
	Žemas	R 2				
	Nereikšmingas					
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						

Žalias rizikingumo lygis	<p>R – galimas piktnaudžiavimas ar netinkamas pareigų atlikimas vienam darbuotojui (toliau – tikrintojui) atliekant ūkio subjekto patikrinimą.</p> <p>P=2; T=1. Rizikos lygis: R=TxP; R=2</p> <p>Poveikis (P) vertinamas 2 balais, nes ūkio subjekto patikrinimus, išskirtiniais atvejais, gali atlikti vienas tikrintojas.</p> <p>- TKA vykdoma aviacijos priežiūra yra ypatinga tuo, kad iš esmės visi priežiūros reikalavimai yra numatyti ne nacionaliniuose, bet Europos Sąjungos teisės aktuose (Europos Sąjungos reglamentai, kuriuose numatytos priežiūrą atliekančios kompetentingos institucijos funkcijas vykdo TKA, yra nurodyti Aviacijos įstatymo 6 str. 3 d. 3 p.). ES Reglamentų nuostatos imperatyviai apibrėžia ūkio subjektų priežiūros ciklą ir jam nustatytus vertintinus aspektus. TKA, laikydamasi reglamentų reikalavimų ir vykdydama civilinės aviacijos saugos priežiūrą, negali keisti priežiūros ciklą ar jų apimties kitais nei ES Reglamentuose nustatytais atvejais.</p> <p>Vadovaujantis AĮ, ES Reglamentais, VAI, Aprašu yra patvirtintos TKA Priežiūros taisyklės, kurios reglamentuoja TKA prižiūrimą</p>
---------------------------------	--

ūkio subjektų veiklos ir jų valdomų, ir (ar) naudojamų objektų patikrinimų planavimo, pasirengimo patikrinimams ir jų atlikimo tvarką, patikrinimo dokumentų rengimo, registravimo ir saugojimo tvarką, ūkio subjektų įgyvendinamų taisomųjų veiksmų stebėsenos tvarką, poveikio priemonių ūkio subjektams taikymo tvarką.

Priežiūros taisyklės parengtos atsižvelgiant VAI 30 str. įtvirtintus minimalius ir proporcingus ūkio subjektų veiklos priežiūros naštos bei nediskriminavimo principus ir juos atitinka. Priežiūros taisyklės reglamentuoja ūkio subjektų, kurie Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdo teisės aktų reglamentuojamą ūkinę veiklą, kurią prižiūri TKA. TKA atlieka planinius patikrinimus siekiant įvertinti, ar ūkio subjektas, turintis TKA išduotą pažymėjimą (suteiktą leidimą, pritarimą) ar pateikęs deklaraciją verstis atitinkama civilinės aviacijos veikla, atitinka jam keliamus reikalavimus (ūkio subjekto veiklos atitiktis visiems taikomiems reikalavimams patikrinam ne rečiau kaip kartą per 2 metus).

Taip pat, TKA atlieka neplaninius patikrinimus, kai reikalinga patikrinti informaciją, susijusią su aviacijos veiklos sauga ir saugumu (kriterijai nustatyti Priežiūros taisyklių 5.2.1-5.2.3 punktuose) bei kai kyla pagrįstų abejonių dėl planinio metu nustatytų neatitikčių ištaisymo ir dėl jų ištaisymo nepavyksta įsitikinti įvertinus iš tikrinto ūkio subjekto gautus dokumentus. Neplaniniai patikrinimai sudaro apie 8/7 proc. visų atliekamų patikrinimų. Sprendimą dėl šių neplaninių patikrinimų priima TKA direktorius arba jo įgaliotas asmuo.

Patikrinimus atlieka ne mažiau kaip du tikrintojai (išskyrus atvejus, kai nėra galimybės skirti du), o didelės apimties ar kelias veiklos sritis apimančius patikrinimus atlieka tam sudaryta patikrinimo grupė, kuriai vadovauja patikrinimo grupės vadovas. Skiriant patikrinimą atlikti vieną tikrintoją nėra aiškiai apibrėžti tokio pasirinkimo/skyrimo kriterijai. Kriterijus „nėra galimybės“ neaiškus ir gali būti plačiai interpretuojamas. Reikia nustatyti aiškius kriterijus, kada patikrinimą gali atlikti vienas tikrintojas (pvz. mažos tikrinamos veiklos apimtys: mažas ūkio subjekto darbuotojų skaičius, mažos veiklos apimtys, mažas teikiamų paslaugų kiekis; subjekto rizikingumo lygis).

- Kiekvienais metais TKA direktoriaus įsakymu rengiamas planuojamų tikrinti ūkio subjektų patikrinimų planas. Patikrinimų planas gali būti keičiamas TKA direktoriaus įsakymu, Civilinės aviacijos departamento (toliau – CAD) direktoriaus arba atitinkamo CAD skyriaus vadovo motyvuotu teikimu. Tokie planai ir jų pakeitimai viešai skelbiami TKA internetiniame puslapyje <https://tka.lt/katalogas/ukio-subjektu-prieziuros-planas-ir-naudojami-klausimynai/> Ūkio subjektai apie planinį patikrinimą informuojami prieš 10 darbo dienų, o apie neplaninius patikrinimus – prieš 2 darbo dienas.

2023 m. planuojamų tikrinti ūkio subjektų Patikrinimų planas buvo patvirtintas 2023-02-03. Atsižvelgiant į Aerodromų, Orlaivių, Oro navigacijos paslaugų, Personalo licencijavimo ir Skrydžių priežiūros skyrių motyvuotus teikimus Patikrinimų planas buvo

	<p>pakeistas 2023-07-14, t.y. buvo pakeisti 5 iš 6 aviacijos skyrių patikrinimų planai.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad didžiosios skyrių dalies metų patikrinimų planas yra keičiamas (tokie keitimai buvo ir 2021, 2022 metais), reiktų tobulinti planavimo procesą bei nustatyti aiškius kriterijus, kada motyvuotu teikimu gali būti keičiamas metinis patikrinimų planas (pvz. esant žmogiškų resursų trūkumui; didelio masto nesuplanuotiems darbams).</p> <p>- Priežiūros taisyklių 3 skyriuje „Patikrinimo klausimynai“ numatyta patikrinimo metu pildomų klausimynų rengimo, peržiūros, klausimynų derinimo su ūkio subjektais, jų sklaidos ir atnaujinimo tvarka. Priežiūros taisyklių 21 p. nustatyta, kad klausimynai sudaromi elektroniniu formatu pagal Priežiūros taisyklių 1 priedo formatą. Faktiškai, TKA įsidiegus naują Centrik programinę įrangą dalis klausimynų yra rengiami šios programos pagrindu ir joje nustatytu formatu. Atsižvelgiant į tai reikia atlikti Priežiūros taisyklių pakeitimus, nustatant klausimynų rengimą ir Centrik programos formatu.</p> <p>Kontrolinių klausimynų rengimo ir atnaujinimo tvarkos apraše išvardintos taisyklės, nustatančios kontrolinių (patikrinimo) klausimynų naudojimo tikslus, principus, kontrolinių klausimynų struktūrą ir turinį, skelbimo, tvirtinimo ir sklaidos reikalavimus. Įvertinus aviacijos skyrių klausimynus, nustatyta, kad ne visų klausimynų pabaigoje nurodyti teisės aktai su interaktyviosiomis nuorodomis į internete skelbiamus teisės aktus, kuriais remiantis yra suformuluoti klausimynų klausimai. Interaktyvios nuorodos į internete skelbiamus teisės aktus yra numatytos tik skelbiamuose Personalo licencijavimo skyriaus klausimynuose. Tokias interaktyvias nuorodas reikia numatyti ir kituose skelbiamuose klausimynuose.</p> <p>- TKA yra parengusi ir interneto svetainėje https://tka.lt/katalogas/ukio-subjektu-prieziuros-planas-ir-naudojami-klausimynai/ paskelbusi Atmintinę, kurioje nurodytos ūkio subjektų teisės, pareigos ir inspektorių veiksmai patikrinimo (inspektavimo) metu (įgyvendintos Aprašo 7.3 punkto nuostatos).</p> <p>Analizuojamu laikotarpiu vertintina, kad priemonės pakankamos rizikos valdymui.</p> <p>Tikimybė (T) vertinama 1 balu, nes analizuojamu laikotarpiu TKA vidiniu pranešimo kanalu nebuvo gauta nei vieno pranešimo, susijusio su TKA darbuotojų galimu piktnaudžiavimu ar netinkamu pareigų atlikimu netinkamai planuojant ar atliekant ūkio subjektų patikrinimus bei nebuvo atlikta tyrimų dėl darbo pareigų pažeidimų šioje srityje, t.y. nebuvo nustatytų atvejų, susijusių su šia rizika.</p> <p>Nors nustatyta, jog numatytos priemonės yra pakankamos rizikos valdymui, tačiau reikalinga atlikti nežymius teisinio reglamentavimo pakeitimus.</p>
Kita informacija	

5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo	<p>1. Rekomenduojama pakeisti Priežiūros taisykles ir nustatyti aiškius kriterijus, kada patikrinimą gali atlikti vienas tikrintojas (pvz. mažos tikrinamos veiklos apimtys: mažas ūkio subjekto darbuotojų skaičius, mažos veiklos apimtys, mažas teikiamų paslaugų kiekis; subjekto rizikingumo lygis);</p> <p>2. Rekomenduojama tobulinti planavimo procesą bei pakeisti Patikrinimų planą, nustatant aiškius kriterijus, kada motyvuotu teikimu gali būti keičiamas metinis patikrinimų planas (pvz. esant žmogiškų resursų trūkumui; didelio masto nesuplanuotiems darbams);</p> <p>3. Rekomenduojama pakeisti Priežiūros taisykles, nustatant klausimynų rengimą ir Centrik programos formatu.</p> <p>4. Rekomenduojama skelbiamuose klausimynuose numatyti interaktyvias nuorodas į internete skelbiamus teisės aktus.</p>
6. Kitos pastabos	Nėra
7. Priedai	Nėra
Išvadą parengęs asmuo: Administravimo departamento direktorė Rasa Garlienė	<p style="text-align: center;"><i>(parašas)</i></p>